

Referanser: KR 61/16, KR 42/17, KM 07/17, KR 54/17 (2019), KM 05/16, KR 60/17, KR 57/17

Arkivsak: 17/05022-10

Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd

Sammendrag

Budsjett for rettssubjektet Den norske skal dekke omforente felleskostnader i Den norske kirke for Kirkerådet, Bispemøtet, Kirkelig Utdanningscenter i Nord (KUN), Svalbard kirke og bispedømmerådene. Driftsbevilgningene tildeles på kap. 0340 post 70 i statsbudsjettet.

I statsbudsjettet for 2018 foreslår KUD en tildeling på kr 1 919 100 mill. Dette er en økning i bevilgningen på kr 21,9 mill fra 2017, eller om lag 1,1%. Pris og lønnsvekst for 2018 er beregnet til om lag 2,6%. I og med at det aller meste av Den norske kirkes midler til drift utgjør lønnskostnader, innebærer budsjettforslaget en vesentlig underfinansiering av virksomhetens drift.

Kirkerådet foreslår derfor for 2018 at det legges til grunn en inntektsvekst for hele virksomheten og alle tilskuddsmottakerne på 1,1% av det de fikk tildelt i 2017 tilsvarende veksten i rammetilskuddet fra KUD.

Budsjettforslaget er utarbeidet på grunnlag av forslagene i statsbudsjettet for 2018. Blir det tildelt større rammetilskudd etter vedtatt statsbudsjett i desember, foreslås økningen fordelt likt til alle budsjettgrupper.

KUD har ikke foreslått midler til ytterligere styrking av egenkapitalen i 2018.

Statsbudsjettet er under behandling mens denne saken skrives. Dette betyr at de endelige rammene for kap. 0340 Den norske kirke ikke er kjent før etter Kirkerådets møte. Endelig tildelingsbrev for 2018 vil Kirkerådet først motta på nyåret i januar/februar.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til fordeling innenfor den enkelte budsjettgruppe for 2018:

	Inntekt 2017	Kostnad 2017	Inntekt 2018	Kostnader 2018	Prosent av fordeling hvis økning i rammetilskuddet
Sammenstilt kostnader og inntekter og fordeling etter budsjettreglementet					
Statsbudsjett post 70	1 964 173		1 991 100		
Ovf-tilskudd	40 800		40 800		
Svalbard kirke fra Justisdep.	5 234	5 234	5 350	5 350	
Gravplassforvaltning (kap 342)	4 000	4 000	4 000	4 000	
Kirkens landsfond	2 500	2 500	3 700	3 700	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå (eks. pensjon i 2018)		93 891		93 052	5,9 %
Ovf-finansiert IKT (rettssubjektsnivå)		15 300		15 300	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå kun pensjon		175 400		178 500	
Gr 1A. Til fordeling KR og BM		87 520		88 482	4,8 %
Ovf-tilskudd KR		8 355		8 355	
Gr 1A: Til fordeling BDR		1 140 325		1 152 852	62,7 %
Ovf-tilskudd BDR		7 145		7 145	
Gr 1B: Trosopplæring, diakoni, undervisning mm		443 522		448 401	24,4 %
Gr.2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner		-		110	0,6 %
Ovf-tilskudd til blant annet å dekke økumeniske kontingenter mm		10 000		10 000	
Gr. 3: Andre institusjoner og kirkelige formål		23 515		23 774	1,3 %
KUN (inkl. i rettssubj. I 2017)		-		5 930	0,3 %
Total	2 016 707	2 016 707	2 044 950	2 044 950	100,0 %

2. Dersom det blir bevilget en større økonomisk ramme i statsbudsjettet skal ytterligere midler fordeles forholdsmessig likt mellom budsjettgruppene som vist i tabellen.

Saksorientering

2018 er det er andre driftsåret Den norske kirke er et selvstendig rettssubjekt, og mottar rammetilskudd fra staten for å dekke samtlige kostnader for driften av de sentralkirkelige rådene og bispedømmerådene inkludert Kirkelig utdanningscenter i nord (KUN). I all hovedsak er tallene beskrevet i hele millioner med en desimal.

Inntektssiden

I statsbudsjettet for 2018 foreslår KUD en tildeling på kr 1 919 100 mill. Dette er en økning i bevilgningen på kr 21 927 mill fra 2017, eller om lag 1,1 %. Pris og lønnsvekst for 2018 er beregnet til om lag 2,6%. Budsjettforslaget er derfor en underfinansiering av virksomheten med om lag kr 30 mill for å opprettholde aktivitetsnivået fra 2017.

I tillegg kommer inntekter fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) som blir fordelt til enhetene. Inntekter fra Ovf på kr 40,8 mill kr fordeles slik at kr 15,3 mill går til å dekke kostnader Den norske kirke har til IKT-drift og 25,5 mill går til kirkelige aktiviteter. 15,5 mill av disse fordeles til Bispedømmerådene og Kirkerådet slik det ble gjort i 2017, og kr 10 mill går til tilskuddsgruppe 2 Økumeniske kontingenter.

Tilskuddet til Svalbard kirke gis i en særskilt bevilgning fra Justisdepartementet, og er i 2018 på kr 5,35 mill.

Det gis et særskilt tilskudd til gravferdsforvaltning i kapittel 342 post 70, som i 2018 er på kr 4 mill.

Det foreslås å inntektsføre ytterligere kr 3,7 mill fra Kirkens Landsfond for å finansiere rekrutteringsprosjektet i Den norske kirke.

Samlede inntekter for 2018 til fordeling i denne saken er derfor kr 2 044 950 000.

Kirkemøtets vedtak om budsjettet for 2018 i sak KM 07/17:

KM 5/16 fastsatte et nytt budsjettreglement for Dnk, slik at fordelingen av budsjettmidler for 2017 skjer gjennom tre ulike grupper.

Følgende komitemerknader og vedtak ble gjort i sak KM 07/17:

Kirkemøtekomiteens merknader

«Komiteen stiller seg bak det framlagte dokumentet med følgende kommentarer:

1. Komiteen konstaterer at statstilskuddet ved virksomhetsoverdragelsen ikke fullfinansierer virksomheten. Komiteen er bekymret for at midlene ikke er tilstrekkelige til å opprettholde en landsdekkende folkekirke på dagens nivå.
 2. Komiteen forventer at staten fullfinansierer virksomhetsoverdragelsen ved å øke egenkapitalen til et forsvarlig nivå på minimum 400 mill kr. Et slikt nivå tilsvarer 20% av driftsbudsjettet.
 3. Ved budsjettøkninger eller budsjettkutt, tilstrebes likebehandling mellom budsjettgruppe 1A og 1B.
 4. Komiteen viser til merknader til sak KM 05/16 og 18/16. For å sikre forutsigbar satsing på ungdomsdemokratiet må det settes av midler både i Kirkerådets og bispedømmerådernes budsjetter.
 5. Komiteen drøftet Kirkemøtets rolle i framtidige budsjettsaker. Det er planlagt ett Kirkemøte i året, og ut fra dette er det naturlig at Kirkerådet fordeler budsjettmidlene etter de retningslinjene som Kirkemøtet har vedtatt. Kirkemøtet skal vedta ramme på budsjettgruppenivå, og det er Kirkerådet som skal vurdere fordeling innenfor budsjettgruppene. Forslag på Kirkemøtet som har økonomiske konsekvenser, må vurderes av Kirkerådet innenfor de gjeldende budsjetttrammene.
- Komiteen er opptatt av at arbeidet med justeringer av fordelingsnøkklene i gruppe 1 prioriteres. Endringer kan først gjennomføres når det foreligger en oversikt over ressurs situasjonen i det nye rettssubjektet. En slik oversikt vil foreligge når regnskapet for 2017 er avsluttet. Forslaget til endringer bør etter komiteens vurdering utarbeides av en bredt sammensatt gruppe.
6. Plassering av virksomheter og enheter i de ulike budsjettgruppene bør gjennomgås i revideringen av Kirkemøtets budsjettreglement i 2019.
 7. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i Den norske kirke har komiteen drøftet muligheter for omprioriteringer. Komiteen ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.
 8. Den norske kirke har innenfor nåværende rammebevilgning ikke midler til å gjennomføre valg. Komiteen har merket seg at det ikke bevilges statlige midler til

kirkevalget 2019 før i statsbudsjettene 2018 og 2019. Komiteen ber om at Kirkerådet følger opp saken.

9. Komiteen mener det ikke er kirkens ansvar å finansiere lønnskostnadene til de embetsmennene som reserverte seg mot å gå over til det nye rettssubjektet. Midlene som er holdt tilbake av staten, bør tilfalle kirken.»

Kirkemøtets vedtak i Sak KM 07/17:

«1. Kirkerådets vedtatte budsjett for 2017 tas til orientering.

2. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2018 på følgende måte, under forutsetning av at tilskuddet til Den norske kirke opprettholdes på dagens nivå justert for pris- og lønnsvekst:

Tilskuddsgruppe 1: Den norske kirke:

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke

- Kirkemøtet avsetter en felles ramme til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og KUN. Rammens størrelse er det som er igjen av den statlige bevilgningen når bevilgningen under pkt. 1B til gruppe 3 er trukket ut.

- Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2017.

- Av rammen avsettes det kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midler til prestestillinger etter justering for lønnsvekst ikke reduseres.

- Resterende midler fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene ved at fordelingsnøkklene fra 2017 videreføres.

- Bevilgning til Svalbard kirke er øremerkede midler og beløpet avhenger av tilskuddets størrelse.

1B Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål (diakoni, undervisning, domkirker og kirkemusikk)

Kirkemøtet avsetter en ramme på kr 444 300 000. Prisjustering for 2017 og 2018 vurderes i forhold til tildelt ramme.

Tilskuddsgruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 11 000 000.

Tilskuddsgruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 25 000 000

3. Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.»

Forslag til fordeling av midler for 2018:

Kirkemøtets fordelingsvedtak er gjort under forutsetning av at dagens inntektsnivå videreføres og pris- og lønnsvekst justeres. Dette vilkåret kan vanskelig sees oppfylt. Det er derfor opp til Kirkerådet å vedta fordelingen mellom alle de ulike tilskuddsgruppene slik at det samlet sett er en god fordeling mellom de ulike formålene, innenfor rammen av vedtaket i Kirkemøtet. Kirkerådets budsjettvedtak legges frem til Kirkemøtet til orientering, og med oppfordring til Kirkemøtet i 2018 til å gi føringer for fordeling av tilskuddet for 2019. På bakgrunn av Kirkemøtets vedtak og forslag til rammetilskudd i statsbudsjettet for 2018, foreslår Kirkerådet at alle tilskuddsmottakerne får en økning på 1,1% av det de fikk tildelt i 2017 - tilsvarende veksten i rammetilskuddet fra KUD.

Statsbudsjettet vedtas av Stortinget i desember. De endelige rammene fra staten er ikke kjent når denne saken ferdigstilles til Kirkerådet. Tildeling av eventuelt ytterligere midler over statsbudsjettet foreslås fordelt likt på alle budsjettgruppene jfr. tabellen i forslag til vedtak. Endelig tildelingsbrev fra KUD utstedes først på nyåret.

Tabellen viser forslag til fordeling av inntekter og kostnader i 2018 sammenlignet med 2017 (beløp i hele 1000 kr):

	Inntekt 2017	Kostnad 2017	Inntekt 2018	Kostnader 2018	Prosent av fordeling hvis økning i rammetilskuddet
Sammenstilt kostnader og inntekter og fordeling etter budsjettreglementet					
Statsbudsjett post 70	1 964 173		1 991 100		
Ovf-tilskudd	40 800		40 800		
Svalbard kirke fra Justisdep.	5 234	5 234	5 350	5 350	
Gravplassforvaltning (kap 342)	4 000	4 000	4 000	4 000	
Kirkens landsfond	2 500	2 500	3 700	3 700	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå (eks. pensjon i 2018)		93 891		93 052	5,9 %
Ovf-finansiert IKT		15 300		15 300	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå kun pensjon		175 400		178 500	
Gr 1A: Til fordeling KR og BM		87 520		88 482	4,8 %
Ovf-tilskudd KR		8 355		8 355	
Gr 1A: Til fordeling BDR		1 140 325		1 152 852	62,7 %
Ovf-tilskudd BDR		7 145		7 145	
Gr 1B: Trosopplæring, diakoni, undervisning mm		443 522		448 401	24,4 %
Gr.2: Økumeniske kontingenter mm		-		110	0,6 %
Ovf-tilskudd til blant annet å dekke økumeniske kontingenter mm		10 000		10 000	
Gr. 3:		23 515		23 774	1,3 %
KUN (inkl. i rettssubj. i 2017)		-		5 930	0,3 %
Total	2 016 707	2 016 707	2 044 950	2 044 950	100,0 %

Ovf-midler fordeles med samme beløp til Bispedømmerådene og Kirkerådet jf. KR 69/15 og egen omtale senere i saken.

Forslag til fordeling på de ulike postene blir beskrevet i følgende rekkefølge:

1. Tilskuddsgruppe 1A Bispedømmerådene og Kirkerådet, inkl. KUN og Svalbard kirke
 - 1.1. Kostnader på rettssubjektsnivå, eks pensjon
 - 1.2. Kostnader på rettssubjektsnivå, bare pensjon
 - 1.3. Tilskudd til Kirkerådet og Bispemøtet
 - 1.4. Tilskudd til Bispedømmerådene
 - 1.5. Kirkelig Utdanningscenter i Nord (KUN)
 - 1.6. Svalbard kirke
2. Tilskuddsgruppe 1B Bevilgning til trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene
3. Tilskuddsgruppe 2 – Økumeniske kontingenter
4. Tilskuddsgruppe 3 – Andre institusjoner og kirkelige formål
5. Ovf-tilskuddet og disponeringen av dette
6. Kirkemøtets satsingsområder
7. Gravplassforvaltning

8. Egenkapital og finansinntekter
9. Hva budsjettet ikke gir rom for
10. Avskrivning av materielle verdier

1. Tilskuddsgruppe 1A Bispedømmerådene og Kirkerådet, inkl. KUN og Svalbard kirke

I samsvar med Kirkemøtets budsjettreglementet, vil beløpet til fordeling i gruppe 1A teknisk sett være det som gjenstår av tildelt ramme etter at kostnadene til gruppe 1B, gruppe 2 og gruppe 3 er trukket ut. Totalt for 2018 er det kr 1 539 466 til fordeling i gruppe 1A.

Tabellen under viser fordeling i gruppe 1A for 2018:

Fordeling til budsjettgruppe 1A:	Beløp i hele 1000 kr
Rettssubjekts kostnader ekskl. pensjon	108 352
Rettssubjektskostnader til pensjon	178 500
Kirkerådet og Bispemøtet	88 482
Bispedømmerådene	1 152 852
KUN	5 930
Svalbard kirke	5 350
Total	1 539 466

1.1 Kostnader på rettssubjektsnivå, eks pensjon

En undergruppe av budsjettgruppe 1A er kostnader på rettssubjektsnivå, hvor felleskostnader for det nye rettssubjektet skal føres. Dette gjelder eksempelvis drift av alle folkevalgte råd, klagenemnd, kontrollutvalg, IKT-drift, arkiv, revisjon, LPR, pensjon, lønnsoppgjør og forsikringer som er felles for alle enhetene. Budsjettet for rettssubjektsnivå (prefiks 110) er satt etter samme modell som i 2017.

Tabellen nedenfor viser budsjett for rettssubjektnivået for 2018 sammenlignet med revidert budsjett 2017 jf. vedtak i sak KR 42/17. For rettssubjektsnivå er det valgt å legge revidert budsjett 2017 til grunn og ikke det opprinnelige budsjettet, fordi estimatene for rettssubjektsskostnadene i 2017 var så vidt usikre. Revidert budsjett fra KR 42/17 gir en mer korrekt framstilling av de reelle kostnadene.

Budsjetterte kostnader på rettssubjektsnivå i 2018 er på kr 108,352 mill eksklusive pensjon. Budsjetterte inntekter for rettssubjektet er ubetydelige. Budsjetterte utgifter i 2017 var på om lag kr 105,4 mill, mens revidert budsjett for 2017 jf. KR sak 42/17 på kr 112,724 mill. Differansen mellom budsjett 2018 og revidert budsjett for rettssubjektet skyldes i hovedsak regulering av pensjonskostnadene og at KUN er trukket ut. Midler til lønnsoppgjøret for 2018 ligger inne i rettssubjektsskostnadene slik de også gjorde det i 2017. I 2018 er det hovedoppgjør som normalt er langt dyrere enn mellomoppgjør som i 2017.

De ulike postene per koststed (prefiks 110)

For prefiks 110 er det behov for å koble kostnader til koststeder. Det er lett for enkelte kostnader, mens det for andre kan være behov for å opprette prosjekter/aktiviteter for å sikre budsjettkontroll.

Beskrivelse	KR 42/17 Revidert budsjett 2017	Budsjett 2018
Ungdommens kirkemøte (UKM) - driften av det valgte råd	580	580
Kirkemøtet	4 900	4 450
Kontrollutvalg inkl. forvaltningsrevisjon	-	850
Kirkerådet - driften av det valgte råd inkl AGU	1 960	1 960
Klagenemnd	-	500
Mellomkirkelig råd (MKR) – driften av det valgte råd	870	870
Annet virksomhet under MKR	800	300
Religionsdialog (KM 18/16)	500	500
Samisk kirkeråd (SKR) - driften av det valgte råd	430	430
IKT – inter-/intranett inkl systemansvarlig	5 250	5 250
Nettprest, digital kirke og medlemsundersøkelse	-	1 100
Jubileumsbok, kostnader	-	250
IKT - Medlemsregisteret inkl systemansvarlig	9 800	9 210
IKT - arkiv Public360 + nødvendig videreføring av WebSak inkl systemansvarlig	2 010	2 010
IKT – KIKT (kundeavtale med Kirkepartner IKT)	15 900	15 900
IKT – LPR-avtale med Tet inkl systemansvarlig	12 000	12 000
IKT - Eierstyring IKT	1 800	1 800
Revisjon	1 700	1 000
Fordelingsnøkler - prosjekt	-	1 000
Internrevisjon	1 250	2 300
Andre felleskostnader, lønnsoppgjør, pensjonsusikkerhet og felleskostnader, husleie, frikjøp, bispeinnsettelse, risiko/buffer m.m.	35 574	41 312
Forsikring næringsdrift+yrkesskade +gruppeliv SPK	2 500	2 500
Fellessystemer som WebCruiter og Enalyzer (Questback utgikk som fellessystem i 2017)	1 000	470
Refusjon av ansvars- og ulykkesforsikring v/Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA)	300	310
KA-medlemskontingent	1 500	1 500
Rekrutteringsprosjektet KR 19/17	2 500	-
Utrekk pensjonskostnader og KUN	9 600	-
Total	112 724	108 352

Omtale av forslagene i tabellen:

1101220 Ungdommens kirkemøte

Foreslås opprettholdt på 2017 nivå med kostnader på kr. 0,6 mill.

1101310 Kirkemøtet, nemnder og utvalg

Budsjettet for Kirkemøtet 2018 foreslås redusert fra kr 4,9 mill i 2017 til kr 4,5 mill fordi kostnader til bla. IKT og arrangementer forventes å være lavere i 2018 enn i 2017. I tillegg reduseres lengden på Kirkemøtet med en dag.

Kontrollutvalgets kostnader og kostnader til forvaltningsrevisjon foreslås budsjettert med kr 0,9 mill på dette koststedet.

1101320 Kirkerådet nemnder og utvalg

Foreslås øket med 0,5 mill for å dekke kostnader til klagenemnd.

1101330 Mellomkirkelig råd – driften av det valgte rådet

Foreslås opprettholdt på samme nivå som i 2017 på kr 0,9 mill.

1101330 Mellomkirkelig råd – annen virksomhet

Foreslås redusert fra kr 0,8 mill til kr 0,3 mill. Religionsdialog er lagt på egen linje i tabellen.

1101330 Mellomkirkelig råd, nemnder og utvalg

Satsingen på religionsdialog med kr. 0,5 mill er lagt på egen linje i tabellen.

1101340 - Samisk kirkeråd, nemnder og utvalg

Foreslås opprettholdt på samme nivå som i 2017 på 0,4 mill.

1103110 - Informasjon og Kommunikasjon

Det foreslås en økning i budsjettet til nettprester og digital kirke på i underkant av kr 0,3 mill, videreutvikling av Kirkebakken og kirken.no på i underkant av kr 0,9 mill samt kostnader til jubileumsbok på i kr 0,25 mill, som det er redegjort for til Kirkerådet i forbindelse med budsjett 2017. Til sammen kr 1,4 mill.

1103150 Medlemsregistre og andre register

Kostnader til driften av medlemsregisteret samt systemansvarlig er forventet redusert med kr 0,6 mill sammenlignet med 2017 slik at total for 2018 blir 9,2 mill på grunn av redusert behov for kjøp av fremmede tjenester.

1103150 IKT

Kostnadene til IKT for inter/intranett inkludert systemansvarlig på kr 5,3 mill, arkiv inkludert systemansvarlig på kr 2 mill, kundeavtale med Kirkepartner på kr 15,9 mill, LPR-avtale med Tet inkludert systemansvarlig på til sammen kr 12 mill og eierstyringen av Kirkepartner IKT på kr 1,8 mill foreslås opprettholdt som i 2017 på til sammen kr 37 mill for 2018.

110003300 Revisjon

Kostnadene til lovpålagt regnskapsrevisjon foreslås redusert fra kr 1,7 mill til kr 1 mill i 2018. Årskostnaden for revisjon er kr 0,2 mill og resterende kostnad er kjøp av rådgivningstjenester.

11003300 Fordelingsnøkler – prosjekt

Forslag til nye fordelingsnøkler mellom bispedømmerådene og mellom bispedømmerådene og Kirkerådet skal legges frem på Kirkemøtet i 2019. Det foreslås budsjettert kr 1 mill til et eget prosjekt som skal jobbe med å utarbeide forslag til endringer.

1103300 Internrevisjon

Anskaffelse av internrevisjonsleder, frikjøp av internt team og drift er foreslås budsjettert med kr 2,3 mill.

1103300 Felleskostnader, lønnsoppgjør 2018, frikjøp av tillitsvalgte mm.

Dette er kostnader som skal fordeles ut på enhetene som felleskostnader, kostnader til lønnsoppgjør 2018, frikjøp av tillitsvalgte mm. og foreslås budsjettert med kr 41,4 mill i 2018. Årsaken til økning fra revidert budsjett i 2017 er i hovedsak knyttet til forventede merkostnader for lønnsoppgjøret i 2018, som er et hovedoppgjør. I dette budsjettet ligger også tilskudd til KA til dekning av utgifter til informasjonsarbeid om økonomiske problemstillinger etc. for kirkelige fellesråd og menighetsråd på kr 875 000, tilskudd til KA til opplæringstilskudd til rådsopplæring og ulike kompetansekurs på kr 1 mill og tilskudd til beste for katekettjenesten kr 1,9 mill.

103300 Forsikring

Kostnader til yrkesskadeforsikring for ansatte, næringsforsikring for enhetenes eiendeler og gruppelivsforsikring gjennom SPK opprettholdes på samme nivå som i 2017. Totalt kr 2,5 mill.

1103300 Fellessystemer

Kostnader til fellessystemer som Webcruiter og Analyzer foreslås redusert til kr 0,5 mill. Analyzer, som erstatter Questback, er et langt rimeligere system. Total kr 0,5 mill.

1103300 Medlemskontingent og refusjon av forsikring

Refusjon av ansvars- og ulykkesforsikring til KA er budsjettert til kr 0,3 mill og medlemskontingent til KA på kr 1,5 mill. Til sammen kr 1,8 mill.

Rekrutteringsprosjektet

Kostnadene til rekrutteringsprosjektet er flyttet til 120 og er gitt egen omtale under teksten til prosjektene i budsjettposten.

Utrekk pensjonskostnader, frikjøp og KUN

I alt 9,6 mill reduksjon i budsjettet på rettssubjektsnivå fra revidert budsjett 2017 til 2018 skyldes justering av pensjonskostnader fordelt på enhetene og at KUN er trukket ut fra rettssubjektsnivået til eget koststed (140)

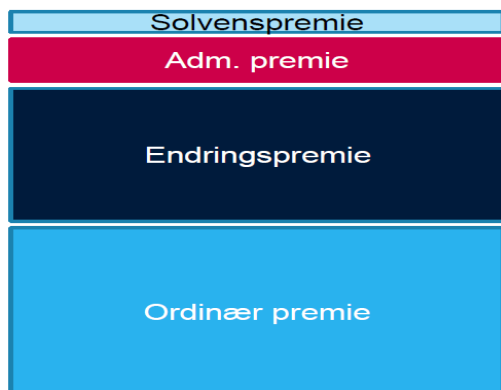
Forberedelser til Kirkevalget i 2019

Kostnader knyttet til forberedelsene til Kirkevalget i 2019 er foreslås budsjettert med kr 4 mill. Det er forventet at kostnadene til forberedelser til Kirkevalget i 2019 vil bli tildelt fra KUD ifm behandlingen av Statsbudsjettet 2018 eller revidert nasjonalbudsjett i 2018, og disse kostnadene budsjetteres derfor ikke på rettssubjektsnivå før etter behandlingen i Stortinget.

1.2 Pensjonskostnader

Pensjonskostnader budsjetteres som en egen post på rettssubjektsnivå.

Pensjonskostnader i 2018 budsjetteres til kr 178,5 mill. Dette er en økning på om lag 1,7% sammenlignet med 2017. KUD har beregnet en økning på kr 3,1 mill kr av rammetilskuddet for 2018 for å dekke reguleringspremie for dem som pensjoneres etter 01.01.2017. Statens Pensjonskasse (SPK) har illustrert pensjonskostnaden og forholdet mellom de ulike premietypene som utgjør pensjonskostnaden på følgende måte:

Pensjonskostnadene er satt sammen av fire premietyper:

- 1) **Ordinær premie** som tar utgangspunkt i den virksomheten og de som er omfattet av Den norske kirkes pensjonsordning i dag.
- 2) **Endringspremie** som fluktuerer avhengig av en rekke faktorer som for eksempel lønnsendringer, endring i stillingsstørrelse, endring i utbetalte pensjoner, pensjonsregulering og AFP-uttak. Som hovedregel faktureres ca. to måneder etter at endringen er innmeldt for den enkelte person. SPK estimerer endringspremien på bakgrunn erfaringstall fra tidligere år.
- 3) **Administrasjonspremie** som skal dekke SPKs administrasjonsomkostninger.
- 4) **Solvenspremie** som skal dekke forskjellen mellom forventet avkastning av åpningsreserven og SPKs avkastningskrav. Denne beregnes og faktureres påfølgende år. For 2017 er den kr null fordi det ikke er solvenspremie fra 2016 da vi var statlige virksomheter.

Solvenspremien vil for første gang påvirke regnskapet for Den norske kirke i 2018. Den er basert på avkastning av åpningsreserven som Den norske kirke fikk med i overgangen fra 2016 til 2017. Åpningsreserven var på ca. kr 1,7 mrd. Dette er en fiktiv pensjonskapital som Dnk har plassert i det som ble vurdert å være mest optimalt utfra ønske om avkastning og risikoprofil per desember 2016. Antatt avkastningskrav er på 3 %, og solvenspremie for 2017 (som faktureres i 2018) ble i desember 2016 estimert til i underkant av kr 40 mill. Per tredje kvartal 2017 viser oppdatert estimat en solvenspremie på rett i overkant av kr 30 mill. Fasiten fastsettes av SPK medio 2018. Det er ikke i forslag til budsjett for 2018 satt av midler til dette, men det ble for ett år siden spilt inn til KUD som behov for 2018. Tilsvarende gjøres for behov for 2019 som spilles inn til KUD i desember 2017, jf. KR 54/17.

1.3 Tilskudd til Kirkerådets sekretariat (120) og Bispemøtet (130)

Kostnadsnivået for Kirkerådet i revidert budsjett i 2017 var vesentlig høyere enn opprinnelig budsjett i KR 61/16, da det inkluderte et betydelig mindreforbruk fra 2016, der kr 9,3 mill utgjorde risikokapital/buffer. Risikokapital/buffer er ikke videreført i

2018 fordi den økonomiske rammen ikke gir rom for det. Samtidig er det forventet et mindreforbruk i 2017 som kan inngå i vurdering av behov for buffer i 2018. Det vurderes ikke som kritisk at det i forslag til budsjett for 2018 ikke er foreslått risikokapital/buffer. Foreslått budsjett for Kirkerådets sekretariat er på om lag samme nivå som budsjett for 2017 jf. KR 8/17.

Budsjett for Bispemøtet er noe høyere enn revidert budsjett 2017, men på om lag samme nivå som budsjett for 2017 jf. KR 8/17.

Samlet budsjett er foreslått til kr 96,9 mill, hvorav kr 88,5 mill er fra statsbudsjettet og kr 8,4 mill er fra Ovf. Av dette foreslås kr 6,9 mill til Bispemøtet og kr 90 mill til Kirkerådet.

«Kirkerådet» omfatter i denne sammenhengen sekretariatet til Samisk Kirkeråd som har kontorer i Tromsø, sekretariatet til Mellomkirkelig råd, de fire fagavdelingene i Kirkerådet samt direktørens stab. Det er 70 ansatte fordelt på 65,6 årsverk i Kirkerådets sekretariat. I Bispemøtet er det 4 ansatte og like mange årsverk.

Kirkerådet (120)

For Kirkerådet er foreslått tildelt ramme for 2018 på kr 90 mill hvorav kr 81,6 mill er andel av Statsbudsjettet og kr 8,4 mill er Kirkerådets andel av Ovf-midlene. Andel Ovf-midler er videreført fra 2017, og kr 0,7 mill av dette er videreføring av prosjekter innenfor samisk kirkeliv. Mindreforbruk fra tidligere år, og estimert mindreforbruk for 2017 er ikke lagt inn da størrelsen på dette er ukjent før regnskapet for 2017 er fastsatt. Kirkerådets øvrige budsjetterte inntekter er på kr 8,4 mill, hvorav kr 3,7 mill er foreslått fra Kirkens landsfond jf. KR 19/17. Det er noe usikkerhet knyttet til øvrige inntekter, men det er budsjettert med beste estimater. Budsjettrevisjon i 2018 vil presentere bedre estimater.

Samlede inntekter gir rom for en total kostnadsramme for Kirkerådet på kr 98,3 mill. Denne saken legger frem et forslag til budsjett som er i balanse.

Budsjetterte driftskostnader går i sin helhet til å dekke aktiviteter i Årsplan 2018 som fremmes i KR 57/17. Det er teksten i plansaken som beskriver hva pengene i budsjettet er tiltenkt. I denne saken vises de ressursene som er til rådighet for å nå målene, fordelt på avdelinger, spesifisert på lønnskostnader og drift i form av kjøp av varer/tjenester.

Tabellen viser budsjett (tall i hele 1000 kr) innenfor total kostnadsramme på kr 98,3 mill:

Kirkerådets administrasjon	Forslag til årsbudsjett 2018 fremmes for Kirkerådet des 2017			
	Lønn	Drift	Kostnader	Inntekter
1203100 - Fellesutgifter administrasjonen	215	9 832	10 047	-
1203110 - Informasjon og Kommunikasjon	4 984	1 698	6 682	-693
1203120 - Direktør og direktørens stab	4 219	810	5 029	-
1203130 - Økumenikk og internasjonale relasjoner	5 351	3 450	8 801	-
1203140 - Kirkeordningsspørsmål	5 724	1 900	7 624	-
1203150 - Medlemsregistre og andre register	1 495	250	1 745	-
1203160 - Samisk kirkeliv	3 652	2 278	5 930	-330
1203210 - Internasj arbeid misjon SMM	689	222	911	-364
1203220 - Diakoni	3 481	1 749	5 230	-
1203230 - Trosopplæring og undervisning	3 942	5 940	9 881	-1 260
1203240 - Gudstjenesteliv og kultur	3 896	1 902	5 798	-200
1203250 - Kirkebygg og kirkerom	898	402	1 300	-
1203260 - Menighetsutvikling	3 238	4 716	7 954	-3 814
1203300 - Personal og admavdeling	5 799	7 310	13 109	-1 725
1203310 - Personalarbeid	3 573	100	3 673	-
1203320 - Økonomi og adm	4 473	150	4 623	-
Totalsum	55 630	42 709	98 339	-8 386

Omtale av forslagene i tabellen

1203100 Fellesutgifter administrasjonen

Posten omfatter alle fellesutgiftene i sekretariatet, som ikke er avdelingsspesifikke, som husleie, datautstyr, porto, osv.

1203110 Informasjon og Kommunikasjon

Posten omfatter driften av avdelingen og fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «Kom». Kostnader som fra budsjettåret 2017 ble flyttet fra koststedet til rettssubjektet (prefiks 110) er videreført i 2018. Dette gjelder i all hovedsak inter/intranett inkludert lønnskostnader for systemansvarlig. Nytt fra 2018 er at budsjettforslaget omfatter kr 0,2 mill for satsing på deltakelse på nasjonale arrangementer som Arendalsuka og Olavsfestdagene jf. forslag til Årsplan 2018 pkt. 1.5/B og 3.1/E. Det er ønsket med kr 1 mill til dette, men det er ikke funnet økonomisk rom for å prioritere hele summen.

1203120 Direktør og direktørens stab

Posten omfatter driften av staben, og er i all hovedsak videreført uendret fra 2017 til 2018.

1203130 - Økumenikk og internasjonale relasjoner

Posten omfatter driften av avdelingen og fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «MKR». Avdelingen hadde frem til 2016 en inntektspost fra Norad på nærmere kr 2 mill årlig som finansierte spesifikke personellkostnader og tiltak definert som «Kirkens Nord-Sør-informasjon». I 2017 fikk Kirkerådet avslag på søknaden, men fikk beholde mindreforbruket fra 2016 på kr 0,23 mill. Det er ikke søkt om tilskudd for 2018. Arbeidet

vurderes som viktig å videreføre, men det er ikke rom for å prioritere videreføring av hele budsjettet uten ekstern finansiering. Det foreslås å videreføre kr 0,75 mill til dette arbeidet, hvorav kr 0,65 mill dekker lønnsmidler og kr 0,1 mill dekker driftskostnader. Det vil ikke være mulig å opprettholde aktivitetsnivået fra tidligere år, men med mer tverrfaglig samarbeid, vil de viktigste elementene kunne videreføres.

1203140 Kirkeordningsspørsmål

Posten omfatter driften av avdelingen og fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «KIO». Budsjettet er på om lag samme nivå som for 2017. Det er foreslått å prioritere inn kr 0,1 mill for å igangsette utredningsarbeid for krav til utdanning for kirkelige profesjoner, jf. forslag til Årsplan 2018 pkt. 4/A. Det kunne vært ønskelig å stimulere til prosjekter med alternativ arbeidsgiverorganisering gjennom å etablere et tilskudd til lokale forsøksprosjekter. Estimater for at det skulle kunne være en reell stimulans var kr 2 mill. Det er ikke vurdert at de stramme budsjetttrammene gir rom for en slik prioritering i 2018.

Arbeidet med Kirkevalg 2019 starter for fullt opp i 2018. Det er ventet separat bevilgning fra KUD i 2018 til dette, og budsjettet for dette legges opp på rettssubjektsnivå jf. egen omtale under kapittel om rettssubjektsnivå (110).

1203150 Medlemsregistre og andre register

Medlemsregisteret er en del av avdeling for Kirkeordning, men er eget koststed. Det vises særskilt til forslag til Årsplan 2018 pkt. 5.3/B-C. Felleskostnadene til driften av registeret ligger på rettssubjektsnivå. Her ligger lønn til egne ansatte, samt kostnader til kurshold m.m. Budsjettet foreslås videreført på 2017-nivå.

1203160 Samisk kirkeliv

Posten omfatter driften av avdelingen og omtales i forslag til Årsplan 2018 som «SKR». Det er forventet inntekter på kr 0,3 mill i all hovedsak fra Sametinget. Noe av arbeidet ble tidligere finansiert med Ovf-midler, og dette fremkommer under «Prosjekter». Av særskilte aktiviteter nevnes i forslag til Årsplan 2018 pkt. 1.2/C, 1.6, 2.3C, 3.1/A, 3.2/A, 3.4/C og 5.1/D. Budsjettet foreslås videreført på 2017-nivå.

1203210 Internasjonalt arbeid misjon SMM

Samarbeid menighet og misjon (SMM) er organisatorisk en del av sekretariatet til Mellomkirkelig råd, og budsjettet omfatter driften av SMM. Det er budsjettet med inntekter fra de ulike organisasjonene som er med for å delfinansiere en stilling i Kirkerådet. Dette er gjort på samme måte som for tidligere år. Nytt fra 2017 er at organisasjonenes bidrag også skal dekke pensjonskostnader, dette etter samme modell som bispedømmerådene gjør.

1203220 Diakoni

Diakoni er en seksjon i avdeling for menighetsutvikling som fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «MU». For seksjonens særskilte satsinger i 2018 vises til forslag til Årsplan pkt. 3.1 og 3.2. En rekke tiltak som tidligere har vært finansiert som Ovf-prosjekter er innarbeidet her (se særskilt om «prosjekter» senere i saken). Seksjonen ble i 2017 styrket for å håndtere arbeid med sivilt beredskapsarbeid og flyktnings situasjonen. Det ble vurdert mulighet for å prioritere et to-årig tverrfaglig prosjekt for å sikre kompetanse og systematikk for frivillighetsarbeidet i kirken. Den stramme budsjettsituasjonen har ikke tillatt å prioritere kr 1,1 mill i til prosjektet. Budsjettet foreslås videreført på 2017-nivå.

1203230 - Trosopplæring og undervisning

Dette omfatter seksjonen Barn-Unge-Trosopplæring som er en seksjon i avdeling for menighetsutvikling som fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «MU». For seksjonens særskilte satsinger i 2018 vises til forslag til Årsplan pkt. 1.2/B, 2.1-2.4 og 4.4. Noen tiltak som tidligere har vært finansiert som Ovf-prosjekter er innarbeidet her (se særskilt om «prosjekter» senere i saken). Budsjettet foreslås videreført på 2017-nivå.

1203240 Gudstjenesteliv og kultur

Dette omfatter seksjon Gudstjenesteliv og kultur som er en seksjon i avdeling for menighetsutvikling som fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «MU». For seksjonens særskilte satsinger i 2018 vises til forslag til Årsplan pkt. 1.1-1.5. Seksjonens arbeid omfatter ett prosjekt som tidligere var finansiert med Ovf-midler. Dette er omtalt i forslag til Årsplan 2018 pkt.1.1/A og senere i denne saken under «prosjekter». Budsjettet foreslås videreført på 2017-nivå.

1203250 Kirkebygg og kirkerom

Posten er en del av avdeling for menighetsutvikling som fremkommer i forslag til Årsplan 2018 som «MU». Særskilt aktivitet på dette området i 2018 fremkommer i forslag til Årsplan 2018 pkt. 1.5/D. Det har vært vurdert om det er rom for å styrke fagfeltet med en stilling og tilhørende driftsmidler i tillegg til dagens ene stilling. De stramme økonomiske rammene gir ikke rom for å prioritere en økning på kr 1,2 mill til dette i 2018.

1203260 Menighetsutvikling

Posten omfatter den del av avdelingens drift som ikke er dekket opp i seksjonene nevnt over. I forslag til Årsplan 2018 fremkommer dette som «MU», og av de særskilte områdene som ikke allerede er nevnt tidligere, er det viktig å nevne det store satsingsprosjekt på rekruttering jf. KR 19/17 (også omtalt under «Prosjekter»). Dette omtales i forslag til Årsplan 2018 under pkt. 4.1/A. Et annet viktig område i 2018 er fokus på hensiktsmessig organisering av arbeidsfunksjoner i hele Dnks virksomhet på dette område ved en gjennomgang av organisering av fagressurser KR/BDR, jf. forslag til Årsplan 2018 pkt. 5.4/E.

1203300 Personal og administrasjonsavdeling

Posten er gitt navn etter samme systematikk som for bispedømmerådene, slik at budsjett og regnskap lettere kan sammenlignes, og omfatter driften av administrasjonsavdelingen og arkiv, mens HR-seksjonen og Økonomiseksjonen har separate koststeder selv om de hører til samme avdeling. Hele avdelingens satsing i 2018 omtales i forslag til Årsplan under «Adm». En del budsjetterte kostnader som tidligere lå her er flyttet til rettssubjektsnivå, og det samlede budsjettbehovet er tilsvarende redusert sammenlignet med budsjett 2017. Budsjetterte inntekter på kr 1,8 mill er salg av tjenester, både resepsjonstjenesten i Kirkens Hus og konsulenttjenester i Prosjekt Nytt Kirkens Hus og Oslo Hospital, jf. forslag til Årsplan 2018 pkt. 4.3/B. Noe av avdelingens arbeid finansieres med tidligere Ovf-midler og omtales under «Prosjekter». Avdelingens arbeid omfattes i hovedsak av pkt. 5.4 i forslag til Årsplan 2018.

1203310 Personalarbeid (HR-seksjonen)

Posten gjelder HR-seksjonen i Administrasjonsavdelingen, og omfatter driften av denne. Særskilte satsinger i 2018 omfattes i pkt. 1.4/A og pkt. 5.4 i forslag til Årsplan 2018. Budsjettet foreslås videreført på samme nivå som revidert budsjett 2017.

1203320 Økonomi og adm

Posten gjelder økonomiseksjonen i Administrasjonsavdelingen, og omfatter driften av denne. Særskilte satsinger i 2018 omfattes av pkt. 5.4 i forslag til Årsplan 2018. Budsjettet foreslås videreført på samme nivå som revidert budsjett 2017.

Prosjekter

Inkludert i budsjettene for hvert koststed, ligger også budsjett for spesielle aktiviteter som i budsjettet omhandles som prosjekter, en form for øremerking av midler. Listen er ikke uttømmende, da det er opprettet svært mange prosjekter i Kirkerådet der det har vært ønskelig med særskilt oppfølging på spesielle aktiviteter. Listen tar utgangspunkt i det som frem til 2016 ble vedtatt som prosjekter med Ovf-finansiering og presentert i KR 08/17 samt noen tillegg.

Dette er i all hovedsak den type aktiviteter som tidligere ble finansiert med Ovf-midler jf. KR 69/15 samt midler fra Kirkens landsfond til rekrutteringsprosjekt. Prosjekter som er finansiert kun med eksterne midler er holdt utenom.

Samlet viser budsjettet for prosjekter en samlet kostnadsramme på kr 9,9 mill og samlede inntekter på kr 5,4 mill. Avviket dekkes av rammetilskudd for de enkelte koststeder. Tabellen viser fordelingen per prosjekt koststed (se over) og prosjekt (tall i hele 1000 kr):

Koststed	Prosjekt	Forslag til budsjett fremmet for KR i des. 2017			
		Lønn	Drift	Kostnader	Inntekter
1203220	1201101 - Kirke - helse	-	330	330	-
1203220	1201102 - Forbruk og rettferd	-	400	400	-
1203230	1201103 - Kirke 18 - 30	-	250	250	-
1203240	1201104 - Gudstjensteprosjekter	-	600	600	-
1203260	1201109 - Reformasjonjubileet	-	200	200	-
1203260	120xxxx - Rekruttering	-	3 700	3 700	-3 700
1203220	1201114 - Flyktningearbeid	-	250	250	-
1203160	1201115 - Samisk Salmesang	-	90	90	-
1203240	1201116 - Kultur	-	100	100	-54
1203230	1201204 - Konfirmantbrosjyren	-	600	600	-600
1203240	1201209 - Pilgrim i orgelsko	-	50	50	-
1203300	120xxx - Økonomisk utredning av kostnadsstruktur i hele Dnk	-	1 000	1 000	-
1203300	120xxx - Effektiviseringsutvalg gjennomføring	-	1 000	1 000	-
1203300	120xxxx - Prosjekt Nye Kirkens Hus	-	1 375	1 375	-1 000
	Total	-	9 945	9 945	-5 354

1201101 – Kirke – helse

Oppfølging av sak KM 9/15 og sak KM 9/12. Saken om kirke helse peker på institusjonsdiakonien som en vesentlig del av kirkens diakonale arbeid, samtidig som også menighetens helseoppdrag aktualiseres. Arbeidet ivaretar også oppfølgingen av KM 9/12 om likeverd, inkludering og tilrettelegging. Aktivitet i 2018 er omtalt i forslag til Årsplan 2018 i pkt. 3.1/C.

1201102 – Forbruk og rettferd

Kirkerådets arbeid med klima og miljø videreføres fra tidligere prosjekter «Skaperverk og bærekraft» og «Klimamelding for Den norske kirke». Aktivitet i 2018 er omtalt i forslag til Årsplan 2018 pkt. 3.1/D og 3.2.

1201103 - Kirke 18-30

Kirkemøtesaken «Kyrkje 18-30» i 2013 har ført til at det har blitt skapt oppmerksomhet og ringvirkninger i mange miljøer om å være livsnær, relevant og tilgjengelig kirke med unge voksne. Kirkemøtet har vedtatt i visjonsdokumentet for 2015-2018 at aldersgruppa 18-30 år er et satsningsområde. Aktivitet i 2018 er omtalt i forslag til Årsplan under pkt. 2.3/B og pkt. 4.4.

1201104 – Gudstjensteprosjekter

I forslag til Årsplan 2018 pkt. 1.1/A omtales dette slik: «Initiere forskning om gudstjenestedeltakelse og gudstjenestekvalitet: hva fremmer/hemmer gudstjenestevekst, hvilke grupper går/går ikke til gudstjeneste, utviklingen av hverdagsgudstjenester.»

1201109 – Reformasjonsjubileet

Prosjektet ble gjennomført i 2017. Omfanget av det som har vært gjort i reformasjonsåret 2017 er stort og det er svært ønskelig å få en samlet oversikt og en vurdering av det som har skjedd dette året. Det settes derfor av midler til et erfaringsseminar og utarbeidelse av en skriftlig rapport om reformasjonsåret med tanke på dokumentasjon og læringsverdi av dette prosjektet.

120 – Rekruttering

For prosjektets innhold vises til KR 19/17. Budsjetterte midler fra Kirkens landsfond til rekrutteringsprosjektet er nødvendige for å satse på rekruttering. Kirkerådets øvrige budsjett gir ikke rom for ytterligere satsinger på dette feltet. Dette anses som et nødvendig og kritisk satsingsområde. Kirkerådet vedtok at Kirkens landsfond tilførte prosjektet kr 2,5 mill i 2017 med en årsvirkning på kr 6,2 mill. Det foreslås at Kirkens landsfond tilfører prosjektet kr 3,7 mill i 2018.

1201114 – Flyktningarbeid

Prosjekt flyktninger og migranter: implementere UDI-avtalen om tiltak fra lokalmenigheten for mennesker som bor på flyktningmottak. Stimulere til bruk av flyktningeheftet. Utarbeiding av ressursmaterieil. Utvikling av kurs. Diverse tiltak for generell kompetanseheving innen diakonien i Dnk på gjeldende felt, nettverksbygging, seminar. Dette omtales også spesifikt i forslag til Årsplan 2018 pkt. 3.1/A og E.

1201115 - Samisk Salmesang

Videreføring av aktiviteter som tidligere fikk øremerkede Ovf-midler til prosjekter innenfor samisk kirkeliv. Aktiviteten er i all hovedsak knyttet til det 3-årige prosjektet: Koralbok for Sálbmagirji I og II og omtales i forslag til Årsplan 2018 pkt. 1.2/C. Dette er ett av flere tiltak innenfor Ovf-ramme på totalt kr 0,7 mill.

1201204 – Konfirmantbrosjyren

Konfirmantbrosjyren gjennomføres som tidligere som et spleiselag mellom bispedømmerådene, Kirkerådet og Kirkens nødhjelp.

1201209 - Pilgrim i orgelsko

Satsing på rekruttering av barn og unge til kirkemusikk.

120 - Økonomisk utredning av kostnadsstruktur i hele Dnk

Som en del av forberedelsene til ny kirkeordning er det nødvendig å kartlegge og beskrive de kostnadselementene hele Den norske kirke består av, slik at det kan brukes til å beskrive økonomisk- administrative konsekvenser av forslag til ny kirkeordning. Dette arbeidet vil ha verdi også for andre effektiviserings- og organiseringsutfordringer rettssubjektet Den norske kirke står overfor fremover. I revidert budsjett for 2017 ble det satt av en 500 tusen. Med et tillegg som foreslått vil dette prosjektet trolig være fullfinansiert.

120 - Effektiviseringsutvalg gjennomføring

Effektiviseringsutvalget avgir sin rapport i februar. Deretter må det besluttes hvilke av de ulike modellene som da er beskrevet som man vil gjennomføre og realisere gevinster av. For å gjennomføre den omleggingen som vil bli besluttet trengs omstillingsmidler eller gjennomføringsmidler. Det kan handle om nødvendige investeringer, ekstra personalkostnader for å gjennomføre endringer, og samlinger med mange medarbeidere fra hele landet som vil bli berørt.

120 – Prosjekt «Nye Kirkens Hus»

Det arbeides med å etablere et nytt Kirkens Hus i regi av Clemens Eiendom. Samtidig jobbes det med å utvikle Oslo hospital som en mulig og foretrukket lokalisering av et nytt Kirkens Hus. For å få fremgang i så stor og kompliserte prosesser er det nødvendig å inngå noen avtaler mellom partene som fordeler risiko, samt nødvendig prosjektledelse til å få planer realisert.

120 – Kirkens IKT-satsing og Kirkepartnerselskapene

De to selskapene skal slås sammen i 2018, og det bevilges ekstraordinære midler fra Ovf for å få en tilfredsstillende økonomisk driftssituasjon og en bærekraftig egenkapitalsituasjon. Det kan hende det i 2018 blir behov for at Kirkerådet kjøper aksjer i selskapet for å få dette på plass. Vi jobber primært for andre løsninger, men trenger handlingsrom hvis behovet skulle oppstå. Uansett blir dette en sak til Kirkerådet i januar eller mars 2018, hvor hele denne prosessen skal til godkjenning i Kirkerådet.

Bispemøtet (130)

Foreslått tildelt ramme for 2018 for Bispemøtet er på kr 6,9 mill. Dette er videreføring av opprinnelig tildelt ramme for 2017. I tillegg er det budsjettert inn en økning på kr 0,25 mill for kostnader til programmet «Veien til vigslet tjeneste» (VTVT). Kirkemøtet oppfordret i 2015 Bispemøtet om «å ta initiativ til å etablere en ordning for ”Veien til vigslet tjeneste” for de vigslede stillingene i samarbeid med arbeidsgiverrepresentant for disse stillingene» jf. KM 07/15. Bispemøtet har i sak BM 34/17 fastsatt ordning for VTVT. Programmet kan starte opp i 2018 forutsatt den foreslåtte finansieringen.

Det er også lagt opp en kostnadsøkning på kr 0,4 mill. Denne økningen motsvarer et tilsvarende trekk i tildelingen til bispedømmerådene som fremkommer som en tilsvarende inntekt. I 2017 ble Stiftsdirektørene, Bispemøtet og Kirkerådet enige om at det er mer hensiktsmessig å samle kostnader for fellesarrangementer i Bispemøtet i stedet for å splitte det ut til hvert BDR. Dermed overtar Bispemøtet fra 2018 budsjettansvar for aktiviteter som Bispemøtet gjennomfører. Tabellen viser forslag til budsjett for 2018 (tall i hele 1000 kr):

Bispemøtet	Forslag til årsbudsjett 2018 fremmes for Kirkerådet des 2017			
	Lønn	Drift	Kostnader	Inntekter
1303100 - Fellesutgifter administrasjonen	3 034	4 250	7 284	-400
Totalsum	3 034	4 250	7 284	-400

1.4 Tilskudd til Bispedømmerådene

Tildeling til bispedømmerådene fordeles etter fordelingsnøkkelen som er videreført fra tidligere år og gir følgende fordeling i 2018 i forhold til budsjettet for 2017 (beløp i hele 1000 kr):

Fordeling mellom BDR	Tildeling 2017 NOK	Fordelings nøkkel	Tildeling 2018 NOK	Endring NOK	Endring i prosent
210 - Oslo	140 706	12,3 %	142 251	1 546	1,1 %
220 - Borg	115 749	10,2 %	117 021	1 272	1,1 %
230 - Hamar	102 387	9,0 %	103 512	1 125	1,1 %
240 - Tunsberg	101 847	8,9 %	102 966	1 119	1,1 %
250 - Agder og Telemark	110 908	9,7 %	112 126	1 218	1,1 %
260 - Stavanger	91 557	8,0 %	92 562	1 006	1,1 %
270 - Bjørgvin	139 310	12,2 %	140 840	1 530	1,1 %
280 - Møre	70 452	6,2 %	71 226	774	1,1 %
290 - Nidaros	109 200	9,6 %	110 399	1 200	1,1 %
300 - Sør-Hålogaland	77 263	6,8 %	78 112	849	1,1 %
310 - Nord-Hålogaland	80 947	7,1 %	81 836	889	1,1 %
Total	1 140 325	100,0 %	1 152 852	12 527	1,1 %

Det arbeides med å vurdere endret fordelingsnøkkelene mellom bispedømmerådene. Som oppfølging av dette fra KM 18/16 vil forslag om nye fordelingsnøkler bli lagt frem for Kirkemøtet i 2019. I 2018 etableres det et prosjekt som skal arbeide med et beslutningsunderlag for Kirkemøtesaken. Forslag til endringer vil bli utarbeidet i samarbeid med Kirkerådet og bispedømmerådene, og vil bli sendt på høring før de endelige forslaget legges fram for Kirkemøtet i 2019. Både i bispedømmerådene og i Kirkemøtet har det vært stor enighet om at forvaltningen av midlene skal være forutsigbare. Det har derfor vært enighet om at fordelingsnøkkelene videreføres frem til 2020 etter Kirkemøtebehandling i 2019.

Utfordringene i bispedømmene med å tilpasse stillings- og kostnadsstrukturen til tilgjengelige ressurser vises gjennom budsjettsakene i bispedømmerådene. Utviklingen følges av Kirkerådet og vies oppmerksomhet gjennom de årlige styringssamtalene mellom bispedømmerådene og Kirkerådet.

1.5 KUN (140)

Budsjettert tildelt ramme for 2018 for KUN (140) er på kr 5 929'. I tillegg kommer budsjetterte inntekter på kr 328'. Dette vil være budsjetttrammen uavhengig av om Kirkerådet drifter KUN eller om virksomheten overdras til andre i løpet av 2018.

1.6 Svalbard kirke

Tilskudd til Svalbard kirke bevilges fra Justisdepartementet og Kirkerådet videreformidler tilskuddet til Svalbard kirke. Tilskuddet er øremerket Svalbard kirkes virksomhet, og det følger av Prop. 1 S (2017-2018) Svalbardsbudsjettet at midlene skal anvendes til dekning av husleie for Svalbard kirke, utgifter til lønn, vikarutgifter, varer og tjenester som kirken står for i arbeidet sitt i tillegg til drift av tjenestebil, snøskuter og leie av helikopter. Også pensjonsutgiftene til Statens pensjonskasse skal fra 2017 dekkes gjennom bevilgningen. For 2018 er tildelingen til Svalbard kirke på kr 5 350'.

2. Tilskuddsgruppe 1B Bevilgning til trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene

Denne rammen gjelder tilskuddsmidler som disponeres av menighetene og har hatt samme fordeling som ble etablert på post 75 fra budsjettåret 2013. Av tilskuddspostens midler anslås det at om lag 80 % benyttes til lønn. For tilskuddene legges det til grunn en økning på 1,1% tilsvarende økning i rammetilskuddet.

Tabellen under viser regnskaps- og budsjettall for tildelingen til gruppe 1B fra 2013-2017 for trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene (tall i hele 1000 kr) og forslag til budsjett for 2017:

Tilskudd til trosopplæring, domkirker og diakoni og undervisning i Den norske kirke	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Trosopplæring	207 497	290 979	296 916	302 900	302 122	305 445
Oslo og Nidaros domkirker	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 055
Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.	123 768	131 120	133 795	136 400	136 400	137 900
Sum tilskudd	336 265	427 099	435 711	444 300	443 522	448 401

Tabellen under viser prosentvis fordeling av midlene til trosopplæring mm. til bispedømmerådene, Kirkerådet og Samisk Kirkeråd, og endret tildeling fra 2017 hvor tilskuddet til domkirkene på kr 5 055 mill er trukket ut:

Tildeling av Budsjettgruppe 1B i 2018 (ekskl. domkirkene) (i hele 1000 kr)				
Enhet	Tildeling 2017 NOK	Tildeling 2018 NOK	Endring NOK	Endring i prosent
210 - Oslo	40 593	41 040	447	1,10 %
220 - Borg	51 850	52 420	570	1,10 %
230 - Hamar	33 810	34 182	372	1,10 %
240 - Tunsberg	38 099	38 518	419	1,10 %
250 - Agder og Telemark	39 566	40 001	435	1,10 %
260 - Stavanger	43 814	44 296	482	1,10 %
270 - Bjørgvin	55 045	55 650	605	1,10 %
280 - Møre	28 216	28 526	310	1,10 %
290 - Nidaros	39 270	39 702	432	1,10 %
300 - Sør-Hålogaland	30 498	30 833	335	1,10 %
310 - Nord-Hålogaland	28 192	28 502	310	1,10 %
120 - Kirkerådet	9 569	9 674	105	1,10 %
Totalsum	438 522	443 346	4 824	1,10 %

I fordelingen av tilskuddet til mellom trosopplæring og diakoni mm. legges samme fordeling som i 2017 jf. tildelingsbrev av 04.03.2017 til grunn.

3. Tilskuddsgruppe 2 – Økumeniske kontingenter

Det er utgifter som fram til 2016 ble dekket av den øremerkede bevilgningen fra Opplysningsvesenets fond. Regelverket for disponering av avkastning av midlene fra Opplysningsvesenets fond er opphørt, men det er forutsatt at tilskuddet fortsatt skal finansiere de oppgavene som har vært dekket før. Utfordringen fra 2018 er å øke disse kostnadene i budsjettet slik at de dekker de forpliktelser som Den norske kirke har. Disse økte kostnadene må dekkes av Kirkemøtets tilskuddsramme over statsbudsjettet, dersom ikke bevilgningene fra Opplysningsvesenets fond øker.

Etter budsjettreglementet til Kirkemøtet er dette omtalt som Gruppe 2 i § 4 *Budsjettets inndeling*. Kirkemøtet har vedtatt en ramme for denne gruppen på inntil i alt 11 mill kr, slik at det er tatt hensyn til manglende prisstigning de seneste årene for disse tildelingene. I 2017 var det behov for 10 mill kr til disse formålene, inklusive «fair membership fee» til LVF som Dnk ikke hadde kunnet betale. For 2018 foreslås det budsjettet med en økning på 1,1 % tilsvarende som de andre budsjettgruppene til kr 10,1 mill kr på denne posten, hvorav kr 10 mill blant annet finansieres fra Ovf-tildelingen, og kr 0,1 mill fra rettssubjektsnivå.

4. Tilskuddsgruppe 3 – Andre institusjoner og kirkelige formål

Det er virksomheter som Kulturdepartementet har gitt støtte til og som Den norske kirke har videreført. Om det skal tas inn nye virksomheter i denne gruppen, eller noen skal tas ut, bør det skje i et langsiktig perspektiv. Etter budsjettreglementet skal det utarbeides et langtidsbudsjett og disse vurderingene bør inngå i dette for å skape forutsigbarhet i bevilgningene.

Disse tilskuddene benyttes til lønns-, pensjons- og driftskostnader som virksomhetene har gjort seg avhengig av for å løse de oppgavene de har i dag. Virksomhetene er små og sårbare, men arbeider alle i viktige nisjer. Dersom tjenestene faller bort, er det ingen som står klare til å overta. Det å ha tilstrekkelig faglig kompetanse og økonomi er kritiske suksessfaktorer.

Bispedømmerådene har i høringene til budsjettreglementet gitt uttrykk for at denne gruppen ikke må prioriteres for høyt siden tjenestene ikke er lovpålagte på samme måte som f.eks. prestedtjenesten.

I Kirkemøtets budsjettreglement er dette omtalt som Gruppe 3 i § 4 *Budsjettets inndeling*. Kirkemøtet i 2017 vedtok en ramme for denne gruppen for 2018 med inntil 25 mill kr. Rammen skal disponeres av Kirkerådet til disse forpliktelsene. Inntil 5 % av rammen kan Kirkerådet omdisponere til gruppe 1 (Den norske kirke) eller gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner. På grunn av tildelt budsjetttramme for 2017, foreslår Kirkerådet å avsette kr 23,8 mill. Dette innebærer også for denne tilskuddsgruppen en vekst på 1,1% fra 2017. Tabellen under viser fordeling av tilskuddet fra 2013 og forslag til budsjett for 2018:

	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Døvekirkene	10 230	10 590	10 806	11 030	11 030	11 151
Kristent arbeid blant blinde	310	320	328	335	335	339
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)	6 040	6 250	6 379	6 500	6 500	6 572
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 235	2 820	2 872	2 930	3 980	4 024
Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)	1 550	1 600	1 637	1 670	1 670	1 688
Sum tilskudd	20 365	21 580	22 022	22 465	23 515	23 774

Kirkemøtet vedtok i 2017 i sak KM 07/17 om fordeling av midler for 2018 følgende:

3. Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Saken forelegges Kirkemøtet 2018.»

Kirkerådet har igangsatt et utredningsarbeid for å vurdere hvilke konsekvenser en redusert støtte til KIFO vil medføre, både for KIFO og for Kirken. Saken om KIFO behandles i egen sak i Kirkerådet, som så skal behandles av Kirkemøtet 2018. Her vil bl.a. konsekvenser av evt. kutt blir utredet.

Ressurscenterets virksomhet skal evalueres i 2018, og Kirkerådet vil komme tilbake til resultatet av evalueringen og anbefalinger om videre drift etter at evalueringen er gjennomført.

5. Ovf-tilskuddet og disponeringen av dette

Tilskuddet fra Ovf utgjør kr 40,8 mill. Tilskuddet inngår som en del av driftsbudsjettet, og kr 15,3 mill fordeles til IKT-drift, kr 10 mill dekker kostnadene til økumenisk og internasjonalt samarbeid på rettssubjektsnivå. Bispedømmerådene får samme tilskuddsrammer som i 2017 om lag kr 7,1 mill. Kirkerådets andel inkludert tildeling til samisk kirkeliv og administrasjonstilskudd videreføres med om lag kr 8,4 mill kr. I 2017 ble det ikke stilt vilkår for bruk av Ovf-midlene som fordeles til Bispedømmerådene og Kirkerådet. Midlene i 2018 fordeles uansett med forbehold om at departementet kan ønske å stille tydeligere krav til anvendelse av midlene.

Ovf-midlene til bispedømmerådene, Kirkerådet og Samisk Kirkeråd fordeles i 2018 tilsvarende som i 2017 som vist i tabellen:

	Tildeling 2018
Oslo	576 000
Borg	696 000
Hamar	783 000
Tunsberg	638 000
Agder og Telemark	689 000
Stavanger	557 000
Bjørgvin	875 000
Møre	502 000
Nidaros	723 000
Sør-Hålogaland	532 000
Nord-Hålogaland	573 850
Sum bispedømmeråd	7 144 850
Kirkerådet og Samisk	8 355 150
Totalt	15 500 000

6. Kirkemøtets satsingsområder

I behandlingen av sak KM 07/17 om budsjettreglementet for Kirkemøtet, ble det vedtatt:

«I rammen avsettes det inntil kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midlene til prestestillinger ikke reduseres.»

Forslaget til rammetilskudd for 2018 gir ikke rom for strategiske satsninger uten at det går på bekostning av Kirkemøtets forutsetning om «at midler til prestestillinger etter justering for lønnsvekst ikke reduseres».

Det har imidlertid vært jobbet med et innhold til slike strategiske satsinger. En stor utfordring for Den norske kirke fremover vil være rekruttering til kirkelige stillinger, og særlig prestedtjenesten. Det er behov for å arbeide bredt og sammensatt med en slik problemstilling, og trolig over tid. For 2017 vedtok Kirkerådet i sak KR 19/17 å starte et rekrutteringsprosjekt og finansierte dette med kr 2,5 mill fra Kirkens Landsfond. I dette budsjettforslaget foreslås en ytterligere finansiering fra Kirkens Landsfond med kr 3,7 mill for 2018. Rekruttering til prosjektet har tatt noe tid, slik at det er brukt svært lite av tildelingen i 2017. For 2018 vil det da samlet være tilgjengelig kr 6,2 mill kr til rekrutteringsprosjektet.

7. Gravplassforvaltning

I statsbudsjettet for 2018, slik det også ble gjort i 2017, overføres kr 4 mill fra KUD til Den norske kirke øremerket til dekning av utgifter bispedømmerådene har som myndighet i saker etter gravferdsloven som godkjennings- og klageinstans i saker hvor lokale gravferdsmyndigheter treffer vedtak i første instans. Midlene er øremerket formålet. I de kr 4 mill kr som er bevilget til ordningen, ligger det også dekning av utgifter til utarbeidelse av veileder for bevaring av gravminner.

Fram til 2017 hadde Tunsberg bispedømmeråd et særskilt ansvar for dette feltet, og det har vært lokalisert en egen stilling med ansvar for nasjonal rådgivning og

kompetanseutvikling. Departementet legger til grunn at dette videreføres. Kirkerådet har fulgt opp dette, og har i samråd med Tunsberg bispedømmeråd vurdert som hensiktsmessig at Tunsberg bispedømmeråd får hovedansvar for oppfølging av dette området. Fordelingen av midlene blir i 2018 gjort, som i 2017, på følgende måte:

- Kr 2 650 000 fordeles etter fordelingsnøkkelen mellom bispedømmerådene fra rammetilskuddet
- Kr 350 000 tildeles Tunsberg for utarbeidelse av veileder for bevaringsplaner (Tunsberg)
- Kr 500 000 tildeles Tunsberg til kurs, kompetanse og materiellutvikling etter søknad fra bispedømmerådene og gravplassrådgiverne (Tunsberg)
- Kr 500 000 tildeles Tunsberg for å styrke juridisk kompetanse knyttet til nasjonal gravplassrådgiverfunksjon ved Tunsberg bispedømmeråd. Dette skal avlaste bispedømmerådernes saksbehandling og styrke den juridiske kompetansen på fagfeltet.

KUD stiller som vilkår for tilskuddet at det i Kirkerådets årsberetning for 2018 skal gis en særskilt redegjørelse for ressursanvendelsen på feltet med regnskapsoversikt.

8. Egenkapital og finansinntekter

I forslag til statsbudsjett er det ikke foreslått midler til ytterligere styrking av egenkapitalen i 2018. På grunn av økonomiske rammer som ikke er kompensert for pris- og lønnsvekst, er det ikke rom i budsjettet til å avsette midler til å styrke egenkapitalen. Det ligger forslag i Stortinget om øremerket tilskudd til styrking av egenkapitalen uten at dette er avklart når denne saken skrives. I tillegg må det gjøres en vurdering i forbindelse med avlegging av regnskapet for 2017 hvordan et eventuelt mindreforbruk skal disponeres opp mot egenkapital.

Det budsjettets ikke med finansinntekter i 2018 fordi det er usikkerhet om de reelle inntektene fra avkastningen. I KR sak 61/16, som ble vedtatt under møtet 7.-9. desember 2016, står det: «*Det budsjettets ikke med finansinntekter i 2017 på grunn av usikkerhet rundt størrelsen på egenkapitalen. Det er også stor usikkerhet om hvor stor eventuell avkastning av likviditeten vil bli, og det er ikke avklart hvordan plassering av egenkapital og likviditet skal foregå.*»

I september 2017 ble kr 275 mill plassert i pengemarkedet i tråd med vedtak i sak KR 21/17.

Antatt avkastning av plassering i pengemarkedet i 2017 antas å bli ca. kr 1,5 mill. Midlene i Kirkens Landsfond på kr 25,1 mill er plassert i pengemarkedet, aksjer og obligasjoner, men med lav risiko for tap etter restrukturering av plasseringene juni 2017. Antatt avkastning for Kirkens Landsfond i 2017 er om lag kr 0,9 mill. I tillegg kommer renteinntekter fra bankplassering på ca. 0,7 mill.

9. Hva budsjettet ikke gir rom for

Rettssubjektsnivå

1101330 Mellomkirkelig råd, det valgte råd: Ønsket kr 100' til økt reisevirksomhet, men som det ikke har blitt funnet rom til.

1101330 Religionsdialog: Ytterligere økning på kr 500' til var ønsket, men som det ikke har blitt funnet rom til.

1103300 Felleskostnader mm: Ikke lagt inn buffer til lønnsoppgjøret i 2018 utover kostnadene som er estimert. Det er også ønskelig å ha en større budsjettmessig buffer på hele rettssubjektsnivå for å kunne håndtere risiko for ikke planlagte utgifter, men som det ikke har blitt funnet rom til.

Bispedømmerådene

280 Møre: Ønsker økning for 3 nye prestestillinger på kr 3,0 mill for å opprettholde aktivitetsnivået på 2017 nivå, og midler til rekruttering på kr 0,6 mill som det ikke har vært rom for å prioritere.

300 Sør-Hålogaland: Ønsket økning til drift på kr 1,1 mill til lønn for 50% Stilling Sør samisk forvaltningsområde Hattfjelldal, 50 % diakoniprojekt i Tysfjord, og dekking av utgifter ifm administrative kostnader ifm endrede bispedømmegrenser i nord og sør, konfirmantlederkurs for prestene, nord-nordisk prestemøte og opplæringskurs i Lulesamisk for bispedømme som det ikke har vært rom for å prioritere.

Kirkerådet

1203110 Informasjon og Kommunikasjon: Ønsket kr 1 mill til deltakelse på nasjonale arrangementer som Arendalsuka og Olavsfestdagene. Det er kun foreslått å prioritere kr 0,2 mill, dvs. kr 0,8 mill lavere enn ønsket.

1203130 Økumenikk: Ønsket ytterligere 400' til drift, men som det ikke har vært rom for å prioritere.

1203140 – Kirkeordningsspørsmål: Ønsket å stimulere til prosjekter med alternativ arbeidsgiverorganisering gjennom å etablere et tilskudd til lokale forsøksprosjekter. Estimert var på kr 2 mill, men de stramme budsjetttrammene gir ikke rom for dette.

1203220 Diakoni: Budsjettsituasjonen har ikke gitt rom for å prioritere 1,1 mill til å etablere et tverrfaglig prosjekt som sikrer kompetanse og systematikk for frivillighetsarbeidet i kirken.

1203250 Kirkebygg og kirkerom: Det har vært vurdert om det er rom for å styrke fagfeltet med en stilling og tilhørende driftsmidler i tillegg til dagens ene stilling. De stramme økonomiske rammene gir ikke rom for å prioritere en økning på kr 1,2 mill til dette i 2018.

10. Avskrivning av materielle verdier

Beløpet for avskrivning av materielle verdier i rettssubjektet Den norske kirke er fastsatt til om lag kr 4,5 mill kr i 2017, og tilsvarende beløp i 2018 og 2019. Kirkerådet foreslår at avskrivninger gjøres månedlig på de respektive enhetene. Avskrivninger får ingen likviditetseffekt, men det får en resultateffekt. Den mest hensiktsmessige måten å gjøre dette på er å tildele midler tilsvarende avskrivningsbeløpet til hver enhet. For å sikre at det ikke reduserer tildelt rammebeløp, foreslås det å tildele dette ved bruk av egenkapital. Dette vil fremkomme i tildelingsbrev gjennom 2018.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Sett under ett anses budsjettet som forsvarlig for dekning av de påregnelige utgifter som administrasjonen er kjent med. Det forutsettes at det gjøres en ny vurdering av utgifts- og inntektsnivået i forbindelse med revidering av budsjettet i juli/august.

Budsjettfordelingen er i henhold til Hovedavtalens § 12 drøftet med de tillitsvalgte i de ansattes organisasjoner.

Uten en økning i statstilskuddet vil det ikke være mulig å videreføre driften på 2017-nivå i 2018. Tiltak for å redusere antall årsverk i bispedømmene og Kirkerådet må derfor vurderes og gjennomføres. Den økonomiske situasjonen for rettssubjektet Den norske kirke gjør at det i tiden som kommer må gjøres betydelig arbeid med effektivisering og gevinstrealisering, særlig på administrative områder. I tillegg må hele virksomheten arbeide med styring og kostnadseffektivitet for å kunne realisere virksomhetens målsettinger.